

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2825

av Kent Ekeröth och Per Ramhorn (båda SD)

Åtgärder inom rättspsykiatri

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att grova brottslingar inom rättspsykiatrisk vård endast ska få tillgång till internet eller andra likvärdiga kommunikationsmedel under samma villkor som gäller för dem som avtjänar fängelsestraff, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett gemensamt nationellt riskbedömningsinstrument bör införas som är framtaget med forskning och beprövad erfarenhet, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Elektronisk kommunikation

Idag får en intagen på ett svenskt fängelse generellt inte tillgång till internet. Undantag görs vid utbildningsverksamhet eller vid andra speciella situationer, men då under ständig övervakning av personal¹. Precis som att den intagnes rent kroppsliga kontakt med omvärlden begränsas, i och med fängelsestraffet, begränsas också kontakten med omvärlden via kommunikationsmedel. Detta bör vara en logisk utgångspunkt både utifrån moraliska och praktiska utgångspunkter. Ett straff ska, om än humant, också vara avskräckande, rättskipande och inte lika behagligt som det vanliga livet ute i det fria. Samtidigt är det naturligtvis viktigt att förhindra att den intagne begår nya brott eller skadar och kränker brottsoffer och deras anhöriga.

¹ Kriminalvårdens informationsutgivelse "Frågor och svar" senaste besökt 2012-05-07.
<http://www.kriminalvarden.se/Om-Kriminalvarden/Fragor-och-svar/>

Idag döms dock inte alla grova brottslingar till fängelsestraff, utan också till rättspsykiatrisk vård. Inom den rättspsykiatriska vården ser tillgången till internet mycket annorlunda ut. En chefsöverläkare får endast besluta om att inskränka internetanvändning för en enskild intagen under mycket restriktiva omständigheter och beslutet får som högst gälla 2 månader i taget². Det absurda i dagens situation blir uppenbart när dömda mördare som gjort sig skyldiga till bestialiska mord har tillgång till sociala medier i form av exempelvis bloggar och Facebook. Exempel på detta är de dömda mördarna ”Skarakannibalen” och ”Vampyrkvinnan”, som lever sina liv på internet och uppmärksammas i medierna som om de vore tv-kändisar. Detta är inte värdigt ett rättssamhälle och utgör en stor kränkning av brottsoffrens anhöriga. Den 23:e februari 2012 rapporterade t.ex. Borås Tidning om hur en av dessa mördare bloggat hänfullt om sitt begångna brott ifrån vårdanstaltens dator. Tidningen rapporterade även hur kränkande brottsoffrets lillasyster uppfattat det³.

I samma artikel uttalar sig tidigare överåklagaren Sven-Erik Alhem i frågan: ”tycker inte att internet är en medborgerlig rättighet”.⁴

Rättspsykiatrisk vård och fängelsestraff är två delvis olika saker. Samtidigt förändrar gärningsmannens psykiska status inte situationen för de brottsoffer eller anhöriga till brottsoffer som lider för att en familjemedlem skadats allvarligt eller rentav mördats.

För att inte dessa ska riskera utstå sekundära viktimiseringar krävs att samhället vidtar åtgärder för att täppa till den lucka som uppstått till följd av it-samhällets moderna teknik. Vi vill därför att grova brottslingar som dömts till rättspsykiatrisk vård endast ska få tillgång till internet eller andra likvärdiga kommunikationsmedel under samma villkor som gäller för dem som avtjänar fängelsestraff.

Ett nationellt riskbedömningsinstrument

En av rättspsykiatrins svåraste uppgifter är att bedöma risken för framtida våldshandlingar från patienternas sida. Dessa frågor är ständigt närvarande och beslut i dessa frågor fattas dagligen inom rättspsykiatrin, inte sällan under beslutsvånda och osäkerhet. Det har nämligen visat sig att de personer som gör riskbedömningar, i brist

² SOU 2012:17, s. 824.

³ Sårade av mördarens blogg, 23/2-2012, publicerad av Borås Tidning på [http://www.bt.se/nyheter/boras/sarade-av-mordarens-blogg\(3163521\).gm](http://www.bt.se/nyheter/boras/sarade-av-mordarens-blogg(3163521).gm)

⁴ Rättsexperten: ”Internet ingen rättighet”, publicerad 2012-04-13 på <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article14656312.ab>

på klara bedömningsmallar, ofta mycket snabbt utvecklar en alldeles egen teknik, som ofta har mycket lite att göra med den faktiska forskningen.

På grund av detta bör man i Sverige ta fram ett gemensamt nationellt bedömningsinstrument som är framtaget på forskning och beprövad erfarenhet.

Detta kan betyda att länsrätterna får ett bättre beslutsunderlag, vilket i sin tur bör öka säkerheten i de rättsliga besluten. Detta kommer allmänheten till godo genom att antalet alltför tidiga utskrivningar och allvarlig brottslighet kan minimeras. Ett förbättrat beslutsunderlag blir också till nytta för de patienter som idag kanske i onödan är inskrivna inom rättspsykiatrin, på tveksamma grunder.

Kent Ekeröth (SD)

Per Ramhorn (SD)